

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGỮ VĂN – HỒ CHÍ MINH NĂM 2020****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Chủ đề: LẮNG NGHE***(Lắng nghe để thay đổi, lắng nghe để yêu thương, lắng nghe để hiểu biết)***Câu 1: (3,0 điểm)**

Em hãy đọc văn bản sau và thực hiện các yêu cầu bên dưới:

Tính đến 7 giờ ngày 11/7/2020, dịch bệnh Covid – 19 đã lan rộng đến 213 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới. Có 12.614.187 người nhiễm bệnh, trong số đó 561.980 người tử vong.

Đại dịch Covid-19 đã gây hoảng loạn và xáo trộn trên toàn cầu. Việc cách li và phong tỏa diễn ra ở nhiều nơi. Các công ti, xí nghiệp, trường học đóng cửa hàng loạt. Sản xuất đình trệ, kinh doanh thua lỗ, giáo dục gián đoạn, nhiều hoạt động thường nhật trong cuộc sống cũng không thể tiếp tục.

Con người đối mặt với những thách thức lớn và nhận ra một trong những cách chống chọi với hoàn cảnh chính là quan sát và lắng nghe những gì đang diễn ra để có những điều chỉnh phù hợp với tình hình thực tại.

Lắng nghe thế giới tự nhiên để tìm nguyên nhân dịch bệnh, chúng ta nhận ra con đường đang hủy hoại cuộc sống bình yên của nhiều loài, điều này buộc mỗi người phải thay đổi cách đối xử với môi trường cần thiết cho bản thân và chọn lối sống đơn giản hơn. Lắng nghe mọi người xung quanh chúng ta thấu hiểu hiểu được bao nỗi niềm của những mảnh đời cơ cực trong mùa dịch để rồi biết yêu thương nhiều hơn, biết chia sẻ để không ai bị bỏ lại phía sau trong cuộc chiến chống Covid-19. Chắc hẳn đó cũng là lí do dẫn đến sự ra đời của cây “ATM gạo”, của các hoạt động thiện nguyện, nhân đạo và nhiều chính sách hỗ trợ khác diễn ra trong thời gian này.

Đại dịch Covid-19 đã gây ra những hậu quả nghiêm trọng. Nhưng nó cũng giúp chúng ta phải nhìn lại nhiều thứ và lắng nghe nhiều hơn.

(Thông tin tổng hợp từ báo Thanh Niên và Tuổi Trẻ)

- a. Dựa vào văn bản, hãy cho biết đại dịch Covid-19 đã gây ra những hoảng loạn và xáo trộn nào trên toàn cầu? (0,5 điểm)
- b. Chỉ ra một phép liên kết câu được sử dụng trong đoạn cuối của văn bản. (0,5 điểm)
- c. Xác định nội dung văn bản. (1,0 điểm)
- d. Trong cuộc sống, giữa ba việc: lắng nghe chính mình, lắng nghe mọi người xung quanh và lắng nghe thế giới tự nhiên, em quan tâm đến việc nào nhất? Vì sao? (Trả lời trong khoảng 3 – 5 dòng) (1,0 điểm)

Câu 2: (3,0 điểm)

Phải chăng lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương?

Em hãy viết bài văn ngắn (khoảng 01 trang giấy thi) để trả lời câu hỏi trên.

Câu 3: (4,0 điểm) Thông qua tác phẩm, tác giả đã cất lên tiếng nói của mình. Thông qua quá trình đọc, người đọc lắng nghe những thông điệp mà tác giả gửi gắm:

<p>Thông điệp về những giá trị sống tốt đẹp cần gìn giữ ở mỗi người qua đoạn thơ:</p> <p><i>Ngửa mặt lên nhìn mặt có cái gì rưng rưng như là đồng là bể như là sông là rừng trăng cứ tròn vành vạnh</i></p>	<p>Thông điệp về những cảm xúc yêu thương dành cho gia đình qua đoạn thơ:</p> <p><i>Lận đận đời bà biết mắt nắng mưa Mấy chục năm rồi, đến tận bây giờ Bà vẫn giữ thói quen dạy sớm Nhóm bếp lửa ấp iu nồng đượm Nhóm niềm yêu thương, khoai sắn ngọt bùi</i></p>	<p>Thông điệp về khát vọng cống hiến cho xã hội qua đoạn thơ:</p> <p><i>Ta làm con chim hót Ta làm một cành hoa Ta nhập vào hòa ca Một nốt trầm xao xuyến. Một mùa xuân nho nhỏ</i></p>
--	---	--

<p>kể chi người vô tình</p> <p>ánh trăng im phăng phắc</p> <p>đủ cho ta giặt mình.</p> <p>(Ánh trăng, Nguyễn Duy)</p>	<p>Nhóm nồi xôi gạo mới sẻ chung vui</p> <p>Nhóm dậy cả những tâm tình tuổi nhỏ</p> <p>Ôi kì lạ và thiêng liêng – bếp lửa</p> <p>(Bếp lửa, Bằng Việt)</p>	<p>Lặng lẽ dâng cho đời</p> <p>Dù là tuổi hai mươi</p> <p>Dù là khi tóc bạc.</p> <p>(Mùa xuân nho nhỏ, Thanh Hải)</p>
---	---	---

Học sinh được chọn 1 trong 2 đề sau:

Đề 1

Em hãy viết bài văn trình bày cảm nhận về **một trong ba** thông điệp trên. Từ đó, liên hệ với một tác phẩm khác để làm nổi bật thông điệp mà em chọn.

Đề 2

Từ những gợi ý trên và từ những trải nghiệm trong quá trình đọc tác phẩm văn học, hãy viết bài văn với nhan đề: **“Lắng nghe tác phẩm – Hiểu về cuộc sống”**.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Câu 1

a. Dựa vào văn bản, hãy cho biết đại dịch Covid-19 đã gây ra những hoảng loạn và xáo trộn nào trên toàn cầu?

Phương pháp: căn cứ bài đọc hiểu, đọc và tìm ý

Cách giải:

Những hoảng loạn, xáo trộn mà đại dịch Covid-19 gây ra: việc cách li và phong tỏa diễn ra ở nhiều nơi. Các công ty, xí nghiệp, trường học đóng cửa hàng loạt. Sản xuất đình trệ, kinh doanh thua lỗ, giáo dục gián đoạn, nhiều hoạt động thường nhật của cuộc sống không thể tiếp tục.

b. Chỉ ra một phép liên kết câu được sử dụng trong đoạn cuối của văn bản.

Phương pháp: căn cứ bài Liên kết câu và liên kết đoạn văn

Cách giải:

Phép liên kết: phép nối (Nhưng)

c. Xác định nội dung văn bản.

Phương pháp: căn cứ bài đọc hiểu

Cách giải:

Nội dung văn bản: Đại dịch Covid-19 đã khiến con người có những khoảng lặng đến lắng nghe tự nhiên, thế giới và chính mình.

d. Trong cuộc sống, giữa ba việc: lắng nghe chính mình, lắng nghe mọi người xung quanh và lắng nghe thế giới tự nhiên, em quan tâm đến việc nào nhất? Vì sao? (Trả lời trong khoảng 3 – 5 dòng)

Phương pháp: căn cứ bài đọc hiểu, phân tích

Cách giải:

- Học sinh phát biểu quan điểm cá nhân, có lí giải phù hợp miễn sao không vi phạm chuẩn mực đạo đức, xã hội.

Câu 2

Phải chăng lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương?

Em hãy viết bài văn ngắn (khoảng 01 trang giấy thi) để trả lời câu hỏi trên

Phương pháp: phân tích, lí giải, tổng hợp

Cách giải:

1. Giới thiệu vấn đề: Phải chăng lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương?

2. Giải thích vấn đề

- Lắng là chìm đọng lại ở đáy hoặc trở lại trạng thái tĩnh, không còn những biểu hiện sôi nổi mạnh mẽ lúc đầu.

- Nghe là sự cảm nhận âm thanh bằng tai.

=> Như vậy lắng nghe tức là cảm nhận âm thanh bằng sự im lặng sâu sắc nhất của con tim. Lắng nghe trong giao tiếp là thái độ im lặng khi người khác nói để mở lòng đón nhận những câu chuyện, những chia sẻ của con người, của sự vật đang vang động vào lòng. Điều này vô cùng cần thiết trong cuộc sống.

=> Lắng nghe chính là một biểu hiện của yêu thương.

3. Phân tích, bàn luận vấn đề.

- Tại sao nói “Lắng nghe là một biểu hiện của yêu thương”?

+ Lắng nghe trong giao tiếp là biểu hiện của sự tôn trọng chính mình và tôn trọng người đối diện. Từ đó cuộc giao tiếp sẽ đạt hiệu quả và đôi bên có thể có những mối quan hệ tốt đẹp trong tương lai.

+ Lắng nghe là dùng trái tim để cảm nhận cảm xúc của người đối diện, là dùng thái độ thông cảm và thấu cảm với câu chuyện của người đang chia sẻ. Khi ta thấu cảm với người đối diện cũng là lúc ta cho chính mình cơ hội để hiểu về mình hơn bởi người khác cũng là tấm gương phản chiếu chính ta.

+ Khi lắng nghe với một thái độ chân thành và khiêm tốn, ngoài việc ta học học được những bài học từ câu chuyện của người đối diện, ta còn nhận được sự tôn trọng và chân thành của họ.

+ Lắng nghe bằng trái tim cũng có nghĩa là ta cho mình cơ hội cảm nhận hơi thở của cuộc sống một cách sâu sắc. Đó cũng là cách xây dựng và hoàn thiện bản thân, là con đường phát triển tâm hồn.

+ Biết lắng nghe cũng giúp cho chúng ta có những cơ hội để phát triển và tiến xa hơn trên con đường học tập, sự nghiệp.

...

- Lắng nghe chân thành khác với sự im lặng vô cảm. Trong sự lắng nghe chân thành, ta cho người khác cơ hội được thổ lộ tâm tình, chia sẻ khó khăn và có thể ta đáp lại họ chỉ bằng sự yên lặng ngồi bên cạnh nhưng trong sự yên lặng đó ta cho đi tình cảm và sự thấu hiểu.

- Ngoài việc lắng nghe người khác thì hãy học cách lắng nghe tiếng nói từ trong tâm trí của mình. Việc lắng nghe tiếng nói trong tâm trí của mình, lùi sâu vào bên trong mình cũng là một cách thức tỉnh bản thân và yêu thương bản thân trọn vẹn.

- Phê phán những người chưa biết lắng nghe hay thích nghe những lời nịnh hót.

4. Liên hệ bản thân và tổng kết vấn đề

Câu 3

Học sinh được chọn 1 trong 2 đề sau:

Đề 1

Em hãy viết bài văn trình bày cảm nhận về **một trong ba** thông điệp trên. Từ đó, liên hệ với một tác phẩm khác để làm nổi bật thông điệp mà em chọn.

Đề 2

Từ những gợi ý trên và từ những trải nghiệm trong quá trình đọc tác phẩm văn học, hãy viết bài văn với nhan đề: **“Lắng nghe tác phẩm – Hiểu về cuộc sống”**.

Phương pháp: phân tích, lí giải, tổng hợp

Cách giải:

Ban chuyên môn Tuyensinh247.com gợi ý Đề 1, thông điệp số 3: Thông điệp về khát vọng cống hiến cho xã hội qua đoạn thơ “Mùa xuân nho nhỏ” – Thanh Hải.

1. Giới thiệu chung

- Giới thiệu về tác giả, tác phẩm.
- Giới thiệu về thông điệp: khát vọng cống hiến cho xã hội.
- Giới thiệu nội dung khổ thơ: khát vọng cao cả cống hiến cho đời của tác giả Thanh Hải.

2. Phân tích, cảm nhận

a. Phân tích cảm nhận 2 khổ thơ

- Mùa xuân đất nước đã khơi dậy trong lòng nhà thơ những khát vọng sống cao quý:
+ Điệp từ “ta làm”, lặp cấu trúc, liệt kê -> giúp tác giả bày tỏ ước nguyện được hiến dâng cuộc đời mình cho quê hương, xứ sở.

+ Các hình ảnh “con chim hót” “một cành hoa” “nốt nhạc trầm”: giản dị, tự nhiên mà đẹp, thể hiện ước nguyện khiêm nhường mà đáng quý.

+ Có sự ứng đối với các hình ảnh ở đầu bài thơ -> lí tưởng cống hiến cho đời là một lẽ tự nhiên, tất yếu; gợi liên tưởng đến mối quan hệ giữa cá nhân và cộng đồng, giữa con người – đất nước.

=> Tấm lòng thiết tha được hòa nhập, được cống hiến cho cuộc đời, cho đất nước.

- Khát vọng sống đẹp được nâng lên thành lí tưởng sống cao cả”

+ “Mùa xuân nho nhỏ”: ẩn dụ cho những gì đẹp nhất, tinh túy nhất của cuộc đời con người để góp phần làm nên mùa xuân của đất nước. Là cách nói khiêm nhường, giản dị, gợi một tâm hồn đẹp, một lối sống đẹp, một nhân cách đẹp “lặng lẽ dâng cho đời”.

+ Điệp từ “dù là” + hình ảnh tương phản “tuổi hai mươi” – “khi tóc bạc” khẳng định sự tồn tại bền vững của những khát vọng và lí tưởng sống ấy. Cả cuộc đời mình ông vẫn muốn chắt chiu những gì tốt đẹp nhất để hiến dâng cho đời.

=> Khổ thơ là lời tổng kết của nhà thơ về cuộc đời mình. Cho đến tận cuối đời ông vẫn khát khao cống hiến cho đất nước.

b. Liên hệ nhân vật anh thanh niên trong văn bản Lặng lẽ Sa Pa – Nguyễn Thành Long.

- Lẽ sống đẹp để cống hiến cho đời, cho sự phát triển chung của đất nước ta còn bắt gặp ở nhân vật anh thanh niên trong văn bản Lặng lẽ Sa Pa.

- Người thanh niên ngoài hai mươi tuổi đã lên công tác tại đỉnh Yên Sơn quanh năm mây phủ, một mình sống tại nơi đó nhưng anh không hề thấy cô đơn, lạc lõng, bởi anh có lí tưởng sống cao đẹp phục vụ cho đất nước, phục vụ cho dân tộc.

- Anh coi công việc như một người bạn “*ta với công việc là đôi*”

- Thấy hạnh phúc khi được làm việc: tin vào ý nghĩa công việc mình làm, dự báo chính xác thời tiết giúp người nông dân sản xuất, từng giúp không quân bắn rơi máy bay.

- Làm việc với một tinh thần trách nhiệm rất cao:

+ Có những đêm trời lạnh giá anh vẫn trở dậy đo gió, đo mưa.

+ Anh đã vượt lên hoàn cảnh và vượt lên chính mình để hoàn thành công việc.

-> Tinh thần trung thực và ý thức trách nhiệm với nghề.

- Tất cả đều bắt nguồn từ lí tưởng sống đẹp của anh thanh niên:

+ Anh muốn góp sức mình vào công cuộc dựng xây và bảo vệ cuộc sống mới (công việc của anh giúp ích cho lao động sản xuất và chiến đấu)

+ Anh không lẻ loi, đơn độc mà tìm thấy những người bạn đồng hành trên con đường mình đã chọn: ông kĩ sư vườn rau Sa Pa, anh cán bộ địa chất lập bản đồ sét -> tất cả đều lặng lẽ và bền bỉ với đời sống, với công việc.

=> Anh là hiện thân cho vẻ đẹp của một lớp người đang tích cực góp phần tạo dựng lên cuộc sống mới cho quê hương, đất nước.

=> Lí tưởng sống cao đẹp, phục vụ cho đời, cho đất nước là lẽ sống đẹp mà ta có thể bắt gặp bất cứ nơi đâu. Và những con người như vậy thật đáng trân trọng biết bao.

3. Tổng kết vấn đề